

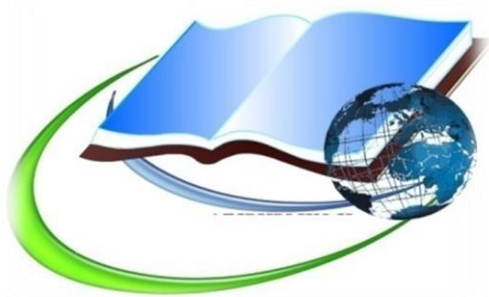
**ЎЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНИН ЭЛГЕ БИЛИМ БЕРҮҮ
МИНИСТРЛИГИ**

РЕСПУБЛИКАЛЫК БИЛИМ БЕРҮҮ БОРБОРУ

**ФИЛОЛОГИЯ ПРЕДМЕТИНИН БЛОК МОДУЛУ БОЮНЧА
ЖАЛПЫ ОРТО БИЛИМ БЕРҮҮЧҮ МЕКЕМЕЛЕРИ ҮЧҮН
ОКУУ ПРОГРАММАСЫ**

X КЛАСС

КЫРГЫЗ ТИЛИ

ТАШКЕНТ - 2018

ТҮШҮНҮК КАТ

Кыргыз тилин окутуунун максаттары жана милдеттери

Кыргыз тили кыргыз элинин улуттук тили, улуттук маданиятынын эң жогорку формасы катары мектептерде окутуунун төмөнкүдөй максаттары болууга тийиш:

окуучуларга кыргыз тилинин фонетикалык системасын, анын өздүктөрү менен байлыгын, грамматикалык түзүлүшүн, орфографиялык жана орфоэпиялык нормалары менен эрежелерин теориялык негизде үйрөтүү;

кыргыз тилинин фонетика, лексика, морфология, синтаксис бөлүмдөрү тыгыз байланыштуу өтүлөт. Мында сөздөрдөн сүйлөм түзө билүү, сөздөрдүн жана сүйлөмдөрдүн өз ара байланышуу жолдорун өркүндөтүү, сөздөрдүн, сөз айкаштарынын, фразеологиялык айкаштардын сүйлөм ичинде ордун, аткарган синтаксистик кызматын билүү жана алар боюнча жүргүзүлгөн машыгуу иштери аркылуу окуучуларды текст түзүүгө алдын ала даярдоо;

байланыштуу кеп боюнча сабактарда окуучуларды ойду оозеки жана жазуу жүзүндө эркин, логикалык ырааттуулукта байланыштуу, сабаттуу туюнта билүүгө үйрөтүү; аларды кеп түшүнүктөрүн өздөштүрүүгө, текст түзүүгө жана өркүндөтө билүүгө машыктыруу;

өз ойлорун орфоэпиялык нормалардын негизинде туура, так айтууга, ар түрдүү стилдеги тексттерди көркөм окуй алууга үйрөтүү;

кептин, стилдин ар кандай түрлөрүнө мүнөздүү болгон тил каражаттарын бири-бирине айырмалай алууга, текст түзүүдө кетирилген кемчиликтерди таба билүүгө жана аларды түзөтүүнүн жолдору, ыкмаларын колдоно алууга машыктыруу жана ана калыптандыруу.

Кыргыз тили предмети негизинен өз ичине география, тарых, адабият, педагогика-психология, логика, этика, тил маданияты жана стилистика предметтерин өз ичине камтыйт.

Республикабызда окумуштуу Б. Блумдун таканомиясы, “Кейс-стади”ге негизделген окутуу технологиясы, тест технологиясы, “Бумеранг”, “3x4”, “БББ”, квест-сабактар, электрондук-виртуалдык сабактар, аралыктан окутуу ж.б сыяктуу заман талабына ылайык системаларды колдонуу усулдары аркылуу окуучуларга жогорку деңгээлде билим берүү бүгүнкү күндүн талабы болуп саналат. Окутуу технологиялары көптөгөн педагогикалык инновациялык иш тажрибалар, автордук мектептер менен биргеликте мугалимдердин көйгөйлөрүн талдоону жана системалаштырууну талап кылат.

Жалпы орто билим берүүнүн МБСнын таяныч окуу планында кыргыз тили окуу предметинен класстар боюнча окуу сааттары төмөндөгүдөй белгиленген:

Класстар	5	6	7	8	9	10	11
Жумасына	5	4	3	3	2	1	1
Жыл боюнча	170	136	102	102	68	34	34

Аталган окуу программасы 2018– 2019-окуу жылында 11- класс, 2019 – 2020-окуу жылында 6,7,10-класстарда баскычма- баскыч иш жүзүнө ашырылат.

Х КЛАСС
КЫРГЫЗ ТИЛИ

(34 саат)

Киришүү (1 саат)

Байланыштуу кеп

(5 саат)

Стиль жана стилистика.Көркөм стиль.Илимий стиль. Расмий иш кагаздары.Публицистикалык стил.

Фонетика жана кеп маданияты

(6 саат)

Фонема жөнүндө түшүнүк.Үнсүз тыбыштардын жасалуу ордуна карай бөлүнүшү.Үнсүз тыбыштардын жасалуу ыгына карай бөлүнүшү.Үндөштүк (сингармонизм) мыйзамы. Үнсүз тыбыштардын өзгөрүшү.Бир сөз ичинде үнсүздөрдүн алга жана артка карай окшошуп өзгөрүүсү.Эки сөз аралыгында үнсүздөрдүн алга карай жана артка карай окшошуп өзгөрүүсү, алардын жазылышы.

Орфография жана орфоэпия

(2 саат)

Кыргыз орфографиясынын негизги принциптери. Орфоэпиянын негизги эрежелери.

Лексика жана кеп маданияты

(5 саат)

Сөздүн көп маанилүүлүгү (полисемия). Табу жана эвфемизмдер.Кыргыз лексикасындагы активдүү жана пассивдүү сөз катмарлары.Кыргыз адабий тили жана жергиликтүү диалектилер менен карым катышы.Кыргыз ономастикасы анын колдонулушу.

Морфология жана кеп маданияты

(8 саат)

Грамматикалык маани,грамматикалык форма жана грамматикалык категория жөнүндө жалпы түшүнүк.Грамматикалык жана мейкиндик жөндөмөлөр. Жакталыш жана анын түрлөрү. Этиштин татаал формалары жана анын жасалышы.

Жардамчы этиштердин түрлөрү. .Этиштик татаал формалардын түрлөрү
Этиштин өзгөчө формалары

Синтаксис жана кеп маданияты

(3 саат)

Синтаксис жана кеп маданияты.Баш мүчөлөрдүн (ээ менен баяндоочтун) ортосуна сызыкчанын коюлушу. Сүйлөмдүн баш мүчөлөрүнүн ээрчишүүсү: толук ээрчишүү, толук эмес ээрчишүү.

Текшерүү иштери – 4 саат

Пайдаланылган адабияттар:

1.Абдуллаев .Э.Исаев.Д. Кыргыз орфографиясынын эрежелери,Фрунзе, Мектеп. 1986.

2.Абдуллаев.Э.Исаев.Д. Иматов А.Турсунов А.Кыргыз тили ,Фрунзе, Мектеп. 1986.

3. Абдуллаев.Э. Мукамбоев Ж. Кыргыз диалектологиясынын.очерки.Фрунзе,Илим,1965.

4.Ахматов Т,Мукамбеов Ж,Азыркы кыргыз тили.Фонетика, лексика Фрунзе,Мектеп,1980.

5.Ахметов Т,Давлетов С,Сартбоев.К,Иманалиев.С, Тил илмине киришүү Фрунзе,Мекпеп.1980.

6. Ахметов.Т,Өмүралиев.С. Кыргыз тили (фонетика,лексика)
Фрунзе,Мектеп,1990.

7.Бекбоев .И. Тимофеев.А.И. Сабактын оптималдуу варианттын
даярдапөткөрүүнүн методикасы. Фрунзе,Мектеп, 1988.

8.Давлетов.С,Кудайберганов.С, Азыркы кыргыз тили
Морфологиясы.Фрунзе,Мектеп,1980

9.Давлетов С, 1) Официалдуу иштиктүү стиль жана анын мектептерде
окутуу.Фрунзе, Мектеп,1990

10.Дыйканов К. 1) Кыргыз тилинин тарыхынан.Фрунзе ,Мектеп,1980,
2) Кыргыз тилинин таблицалары. Алматы, 1990, 3) Кыргыз тилиндеги
үндүүлөр , Фрунзе,1959.